

---

## *Analiza conținutului Conturilor Naționale*

**Prof. Constantin ANGHELACHE PhD** ([actincon@yahoo.com](mailto:actincon@yahoo.com))

*The Academy of Economic Studies in Bucharest / Artifex University of Bucharest*

**Assoc. prof. Mădălina-Gabriela ANGHEL PhD** ([madalinagabriela\\_anghel@yahoo.com](mailto:madalinagabriela_anghel@yahoo.com))

*Artifex University of Bucharest*

**Assoc. prof. Ana Maria POPESCU PhD** ([notariat.dejure@gmail.com](mailto:notariat.dejure@gmail.com))

*The Academy of Economic Studies in Bucharest*

### **Abstract**

*La nivelul economiei naționale a oricărei țări care utilizează Sistemul Conturilor Naționale se înregistrează și se completează nouă conturi macroeconomice care urmăresc ciclul de producție și care cuprind toate elementele, respectiv resurse, cheltuieli, venituri, investiții, schimburi economice internaționale.*

*Conturile macroeconomice sunt întocmite pe principii precise care au fost prima dată precizate în lucrarea *La comptable internationale* în 1968 și care asigură o coerență asupra conturilor macroeconomice, care se pot utiliza în includerea elementelor care se obțin în procesul ciclului economic. Desigur, se au în vedere cheltuielile intermediare sau înregistrările intermediare care trebuie eliminate deoarece ar crește artificial valoarea unor indicatori.*

*Conturile naționale se prezintă ca un sistem intercorelat, întrucât elemente se găsesc sub forme diferențiate în structura acestor conturi și acestea asigură analiza structurii producției, volumului producției de bunuri și servicii, asigură apoi structura investițiilor realizate în cadrul economiei naționale, asigură de asemenea o posibilitate de a vedea rezultatele finale care dau posibilitatea obținerii veniturilor și aici în plan economico-social conturile cuprind elemente din care se evidențiază veniturile obținute, distribuirea veniturilor și redistribuirea acestora, precum și utilizarea veniturilor pentru consum sau acumulare.*

*De asemenea, există conturi care arată sursele de finanțare a economiei naționale pe baza cărora se asigură investițiile și nu în ultimul rând, se prezintă o serie de elemente în legătură cu indicatorii care se calculează în ceea ce privesc schimburile internaționale.*

**Cuvinte cheie:** conturi naționale, resurse, cheltuieli, venituri, investiții, indicatori.

**Clasificarea JEL:** C10, H60

---

### Introducere

În articolul *Analiza conținutului Conturilor Naționale*, autorii au pornit de la precizarea structurii conturilor macroeconomice, al prezentării acestora pe baza elementelor cuprinse în cele două părți ale acestui cont. Conform principiului contabilității conturile macroeconomice trebuie să respecte egalitatea elementelor din partea stângă cu a celor din partea dreaptă, așa cum în contabilitate precizăm că activul trebuie să fie egal cu pasivul.

Acest articol este prezentat de autori pornind în mod succint de la definirea Sistemului Conturilor Naționale la prezentarea celor trei verigi de calcul a conturilor de la agenți economici la ramuri și apoi la nivelul economiei naționale.

În final se face o prezentare mai detaliată a conținutului fiecărui cont macroeconomic, a interdependențelor care există între elementele cuprinse în aceste conturi macroeconomice și se fac referiri în legătură cu faptul că cele nouă conturi macroeconomice se constituie într-un sistem integrat și precis de înregistrare și măsurare a rezultatelor macroeconomice obținute de o țară, de România în cazul de față.

Metodologia după care se calculează toate aceste elemente cuprinse în sistemul celor nouă conturi macroeconomice sunt realizate pe baza surselor și a metodologiilor precise utilizate în aplicarea Sistemului Conturilor Naționale de atât de către Organizațiile Statistice Naționale, cât și de Eurostat sau de Organizația de Statistică a Uniunii Europene pentru a se asigura coerență și posibilitate de comparabilitate reală a indicatorilor macroeconomici de rezultate obținuți de fiecare țară.

În articol se prezintă și o serie de relații statistico-matematice care stau la baza întocmirii acestor conturi.

### Literature review

Conturile Naționale reprezintă metoda de evidență și analiză a datelor la nivel macroeconomic. Sistemul Conturilor Naționale a fost adoptat de către România începând cu anul 1990 când s-a trecut de la sistemul producției materiale la Sistemul Conturilor Naționale ca formă de evidențiere a rezultatelor economiei naționale. Conturile Naționale în număr de nouă notate de la zero la opt, cuprind toate datele în legătură cu situația pe care o întâlnim la nivel macroeconomic. Conținutul conturilor este pe larg prezentată de o serie de economiști și cercetători în studii de-a lungul timpului. În acest context putem aminti de Anghelache C., Anghel M.G. (2016) în lucrarea *Bazele statisticii economice. Concepte teoretice și studii de caz*. De asemenea, Anghelache C., Căpanu I. (2000) alocă un spațiu important indicatorilor economici pentru analiza micro și macro economică, referindu-se pe larg la conținutul Conturilor

---

Naționale din care se extrag elementele importante pentru calculul agregatelor macroeconomice și a indicatorilor de rezultate respectiv Produsul Intern Brut, Produsul Național Brut sau Venitul Național. Anghelache C. în 2008 în *Tratat de statistică teoretică și economică* alocă spațiu larg acestor aspecte care se referă la conținutul Conturilor Naționale. De asemenea, Anghelache C., Mitruț C., Voineagu V. în 2013 scriu o amplă lucrare referitoare la statistica macroeconomică și Sistemul Conturilor Naționale în care sunt elaborate pe rând toate aspectele referitoare la cele nouă conturi macroeconomice. Biji E. și alții în 2012 în lucrarea *Statistică pentru economiști* se referă pe larg la acest aspect, care este important pentru a înțelege conținutul Conturilor Naționale. De asemenea, Heiberger R.M., Holland B. (2004) efectuează o analiză statistică în legătură cu sistemul de analiză macroeconomică cu referiri la Sistemul Conturilor Naționale. Isaic-Maniu A., Mitruț C. și Voineagu V. în 2003 într-un curs de statistică fac referiri la acest aspect privitor la Sistemul Conturilor Naționale. Stan F. în 2005 în lucrarea *Indicatorii statistici - mijloc de calcul și de apreciere a rezultatelor activității economice la nivelul firmei* face o amplă analiză a Sistemului Conturilor Naționale, a conținutului acestora și a agregatelor care se pot calcula utilizând datele cuprinse în cele nouă conturi macroeconomice.

### **Metodologie, date, rezultate și discuții**

Contul de producție înregistrează operațiunile legate de procesul de producție. Se calculează pentru sectoarele instituționale și ramurile de activitate. El include în resurse producția P și în utilizări consumul intermediar CI. Contul de producție permite obținerea unuia din principalele solduri contabile ale sistemului, respectiv valoarea adăugată, care este valoarea creată de către orice unitate angajată într-o activitate ce evidențiază un proces de producție, și un agregat esențial: produsul intern brut. Valoarea adăugată are o semnificație economică atât pentru sectoarele instituționale, cât și pentru ramurile de activitate. Valoarea adăugată (soldul contului) poate fi calculată - ca de altfel toate soldurile conturilor - înainte sau după deducerea consumului de capital fix. Putem vorbi deci de valoarea adăugată brută și valoarea adăugată netă. Datorită faptului că producția este evaluată la prețul de bază și consumul intermediar la prețul de achiziție, valoarea adăugată nu conține impozitele, dar include subvențiile pe produse.

La nivelul economiei totale (economiei naționale), se adaugă în resursele contului de producție, la producția de bunuri și servicii, impozitele din care se scad subvențiile pe produse. Aceasta permite obținerea produsului intern brut la prețul pieței.

Contul de producție este legat de definiția producției. Producția este o activitate exercitată sub controlul și responsabilitatea unei unități instituționale

---

care combină resursele (mâna de lucru, capitalul, bunurile și serviciile) pentru a produce bunuri sau pentru a furniza servicii. Nu fac parte din producție procesele pur naturale, fără intervenția sau controlul uman.

SCN 2008 face deosebire între producția realizată la nivelul unei unități instituționale folosind o clasificare în funcție de tipurile de activități desfășurate. Nivelul cel mai agregat este întreprinderea care este văzută ca o unitate instituțională angajată în producție sau, altfel spus, fiecare unitate instituțională poate fi asimilată noțiunii de întreprindere. Termenul de întreprindere poate face referire la o societate, instituție non-profit sau o întreprindere fără personalitate juridică.

Majoritatea producției este realizată de un număr relativ redus de societăți mari care sunt angajate în mai multe tipuri de producție, neexistând practic un prag limită pentru extinderea diversității producției la nivelul unei întreprinderi mari. Dacă întreprinderile sunt grupate pe baza activităților lor principale, cel puțin unele dintre categoriile rezultate sunt susceptibile de a fi foarte eterogene cu privire la tipul de procese de producție efectuate și, de asemenea, a bunurilor și serviciilor produse.

Astfel, pentru analiza producției în care tehnologia de producere joacă un rol important este necesar să se lucreze cu grupuri de producători care sunt angajați, primordial, în același tip de producție.

Această cerință semnifică faptul că unele unități instituționale trebuie să fie împărțite în unități mai mici și mai omogene, pe care SCN le definește ca unități cu activitate economică la nivel local sau instituție locală. O instituție locală este o întreprindere sau parte a unei întreprinderi, care este situată într-o singură locație și în care se desfășoară doar o singură activitate de producție sau în care activitatea productivă principală deține cea mai mare parte a valorii adăugate. Mai mult, SCN definește ramurile industriale în termeni de unități. O ramură industrială constă dintr-un grup de unități angajate în același sector de activitate sau care desfășoară același tip de activitate economică.

Producția (P.1) include toate produsele fabricate în cursul unei perioade contabile. Cazurile particulare de mai jos sunt, de asemenea, incluse în producție: bunurile și serviciile unei unități cu activitate economică locală furnizate altei unități cu activitate economică locală aparținând aceleiași unități instituționale și bunurile care sunt produse de către o unitate cu activitate economică la nivel local și care rămân în stoc până la sfârșitul perioadei în cursul căreia au fost produse, oricare ar fi utilizarea la care sunt destinate ulterior.

Cu toate acestea, bunurile și serviciile produse și consumate în cursul aceleiași perioade contabile de către aceeași instituție locală, nu fac obiectul unor înregistrări distincte. Ele nu sunt deci înregistrate nici în producție, nici în consumul intermediar al acestei unități.

---

Producția unei unități instituționale compusă din mai multe instituții locale, este egală cu suma producțiilor unităților respective, cuprinzând și părți ale producției pe care unitățile le schimbă între ele. SCN distinge trei tipuri de producție: producția de piață; producția pentru consumul final propriu și altă producție non-piață.

Aceeași distincție se aplică și instituțiilor locale și unităților instituționale care pot fi: producători de bunuri sau servicii de piață; producători de bunuri sau servicii pentru consumul final propriu și alți producători de bunuri sau servicii non-piață.

Această repartizare este fundamentală deoarece ea determină alegerea principiilor de evaluare care se aplică, adică: producția de piață, producția pentru consumul final propriu, producția totală a producătorilor de piață și a producătorilor de bunuri sau servicii pentru consumul final propriu sunt evaluate la preț de bază și producția totală a altor producători de bunuri sau servicii non-piață (unități locale cu activitate economică) este măsurată pe baza costurilor pe care le suportă.

În procesul de construire a unui indice de preț, va trebui să ne concentrăm pe acele operațiuni ale unităților organizaționale care au loc la prețuri semnificative din punct de vedere economic - prin urmare ne va interesa producția de piață. Prețurile colectate pentru elementele producției de piață pot fi totuși utilizate și pentru evaluarea producției pentru consumul final propriu. Astfel, sfera de cuprindere a indicilor de preț se poate extinde pentru a acoperi și această componentă a producției non-piață.

Conform SCN, prețul semnificativ din punct de vedere economic este prețul cu efect semnificativ atât asupra cantității pe care un producător este dispus să o ofere, cât și asupra cantității pe care un cumpărător este dispus să o cumpere. În mod normal, aceste prețuri apar atunci când producătorul este stimulat să-și ajusteze oferta fie cu scopul de a face profit pe termen lung, fie pentru a-și acoperi costurile, și când cumpărătorul are libertatea de achiziționa sau nu, iar alegerea să fie în funcție de prețurile practicate.

Contul de utilizare a venitului arată, pentru sectoarele instituționale care au un consum final, cum este repartizat venitul disponibil (sau venitul disponibil ajustat) între cheltuiala de consum final (sau consum final efectiv) și economii.

În SCN, numai administrațiile publice, instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor și gospodăriile populației au un consum final. În SCN, operațiunile de bunuri și servicii sunt notate folosind codificarea P.n. Fluxurile pentru aceste bunuri și servicii pot fi descompuse în componente de preț și volum și de aceea ele provoacă interesul statisticienilor din domeniul prețurilor.

---

Cheltuiala pentru consumul final este codificată în SCN prin extensia P.3, în care sunt cuprinse cheltuielile individuale de consum P.31 și cheltuielile colective de consum P.32. Această cheltuială este cea care este reținută de către statisticieni.

Cheltuiala de consum final, finanțată de diferitele sectoare avute în vedere: gospodăriile populației, administrațiile publice și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației, este inclusă în contul de utilizare a venitului disponibil.

În SCN mai există o noțiune utilizată pentru consumul final și anume consumul final efectiv, identificată prin extensia P.4. Această noțiune corespunde valorii bunurilor și serviciilor de care dispun efectiv gospodăriile populației pentru consumul lor final, chiar dacă achiziția lor este finanțată de administrațiile publice sau de instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor. În consecință, consumul final efectiv al administrațiilor publice corespunde numai consumului final colectiv. Cheltuiala pentru consum final a instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor fiind considerată ca individualizată în întregime, consumul lor final efectiv este nul.

Consumul gospodăriilor poate avea trei înțelesuri distincte. Primul poate însemna setul total al bunurilor și serviciilor individuale dobândite de către gospodării, inclusiv cele primite ca transferuri sociale în natură. Al doilea se referă la plățile efective făcute de populație pentru a achiziționa un subset de produse și servicii, pentru uz propriu. Pentru a distinge între aceste două sensuri, SCN 2008 îl descrie pe primul ca fiind consumul efectiv al gospodăriilor, iar pe cel de al doilea îl regăsim sub noțiunea de cheltuială de consum a gospodăriilor populației. A treia interpretare posibilă a consumului gospodăriilor este procesul fizic efectiv al consumării bunurilor și serviciilor, acel proces în care apare noțiunea de utilitate și care determină standardul de viață al gospodăriilor. Procesul de consumare sau utilizare al bunurilor și serviciilor poate să apară după dobândirea acestora, întrucât multe bunuri de consum pot fi stocate.

Existența transferurilor sociale în natură nu este recunoscută de indicii prețurilor de consum, deși este de dorit să se țină cont de ele, în special atunci când abordăm evoluția costului vieții. Mai mult chiar, guvernele ar putea începe să perceapă plata serviciilor care înainte erau oferite gratuit, o practică ce a devenit din ce în ce mai întâlnită în multe țări. Bunurile și serviciile oferite gratuit ca și transferurile sociale ar putea, în principiu, să fie privite ca parte a cheltuielilor de consum ale gospodăriei, dar la prețul zero. Trecerea de la prețul zero la unul pozitiv este prin urmare o creștere de preț ce poate fi surprinsă de un indice al prețurilor de consum.

Nu toate cheltuielile gospodăriei sunt monetare. O cheltuială monetară este una în care echivalentul bunului sau serviciului achiziționat este crearea unui anumit tip de obligație financiară. Această obligație poate fi

---

stinsă imediat printr-o plată în monetar, însă multe cheltuieli monetare se fac pe credit. Cheltuielile cu consumul gospodăriei includ și anumite cheltuieli imputate pentru bunuri sau servicii pe care gospodăriile le produc pentru consumul propriu. Acestea sunt tratate ca și cheltuieli deoarece gospodăriile suportă costurile producerii lor (prin contrast cu transferurile sociale în natură, care sunt plătite de administrațiile publice sau instituțiile nonprofit).

Cheltuielile gospodărești imputate acceptate de SCN includ toate cheltuielile efectuate pentru bunuri pe care gospodăriile le produc pentru consumul propriu (în principal produse agricole), dar exclud toate serviciile casnice produse pentru serviciul propriu cu excepția serviciilor locative produse de proprietarii ocupanți. Prețurile imputate la care bunurile și serviciile incluse sunt evaluate sunt prețurile lor de piață estimate. În practică, cele mai multe țări respectă SCN prin includerea locuințelor ocupate de proprietari în IPC. Alte prețuri imputate, cum ar fi prețurile legumelor, fructelor, lactatelor sau produselor din carne produse pentru consumul propriu, ar putea fi incluse dacă ele reprezintă o componentă suficient de mare din cheltuielile de consum ale gospodăriei. Este util de observat că toate cheltuielile cu consumul casnic sunt cheltuieli individuale prin definiție.

În cadrul SCN se poate distinge următoarea clasificare a indicatorilor agregați pentru consumul gospodăriilor, relevanți pentru indicii IPC:

- P.41 Consumul individual efectiv:
- D.63 Transferuri sociale în natură (cheltuiala cu consumul individual P.31 a guvernului general S.13 și NPISH-uri S.15)
- P.31 Cheltuiala cu consumul individual, din care:
  - P.311 Cheltuiala monetară de consum
  - P.312 Serviciile de intermediere financiară măsurate implicit (FISIM)
  - P.313 Cheltuielile imputate pentru serviciile de la locuințele ocupate de proprietari
  - P.314 Alte cheltuieli imputate pentru consumul individual

Contul de capital înregistrează achizițiile minus cedările de active nefinanciare de către unitățile rezidente și măsoară variațiile valorii nete datorate economiei (soldul final al conturilor operațiunilor curente) și transferurilor de capital.

Contul de capital permite să se determine în ce măsură achizițiile minus cedările de active nefinanciare au fost finanțate prin economie și transferuri de capital. El face să apară fie o capacitate de finanțare, care este suma de care dispune o unitate sau un sector pentru a finanța, în mod direct sau indirect, alte unități sau sectoare, fie o nevoie de finanțare care corespunde sumei pe care o unitate sau un sector este obligată să o împrumute altor unități sau altor sectoare.

---

Așa cum am mai precizat, elementul care atrage atenția din punct de vedere al descompunerii în componentă de volum și preț este marcat cu litera P, în cazul de față fiind vorba de formarea brută de capital.

Ar fi ușor de concluzionat, din cele prezentate anterior despre unități și organizații instituționale, că cea mai mică unitate economică la care contul de capital se poate referi este unitatea instituțională. Este cunoscut faptul că doar unitățile instituționale întocmesc bilanțuri contabile și pot monitoriza variațiile de stoc. Cu toate acestea, bunurile fizice de capital a căror evoluție este urmărită în contul de capital pot fi, și ar trebui trecute dacă este posibil, la instituțiile locale. Astfel de date sunt utile în special pentru analiza productivității, chiar dacă conturile complete de capital nu pot fi întocmite la nivel de instituție locală.

În resursele contului operațiunilor cu exteriorul, se înregistrează importurile de bunuri și de servicii, în utilizări exporturile de bunuri și de servicii. Diferența între resurse și utilizări reprezintă soldul contului, denumit și soldul schimburilor exterioare de bunuri și servicii. Dacă valoarea lui este pozitivă, atunci există un excedent pentru restul lumii și un deficit pentru economia totală, respectiv invers dacă este negativ.

Pentru a exista o coerență cu prețul de bază ale producției unităților rezidente, importurile de bunuri sunt înregistrate la un nivel echivalent prețului de bază, adică excluzându-se impozitele pe importuri, dar incluzând subvențiile pe importuri.

Importurile și exporturile de bunuri înregistrate în contul exterior al operațiilor privind bunurile și serviciile sunt măsurate în valoare FOB, adică la frontiera țării exportatoare.

Pe de altă parte, când serviciile de transport și de asigurare incluse în valoarea FOB a importurilor de bunuri (adică între întreprindere și frontiera exportatorului) sunt produse de unități rezidente, menționăm că ele trebuie să fie contabilizate în valoarea exporturilor de servicii ale economiei importatoare de bunuri. În mod simetric, când serviciile de transport și asigurare incluse în valoarea FOB a exporturilor de bunuri sunt produse de unități nerezidente, ele trebuie să fie prinse în valoarea importurilor de servicii ale economiei exportatoare de bunuri.

Tabelele resurselor și utilizărilor constituite (TRU) sunt matrici pe ramuri de activitate (industrie) și pe produse ce descriu, foarte detaliat, activitățile de producție internă și operațiile pe produs ale economiei naționale. Sunt prezentate: structura costurilor de producție și venitul generat de către activitățile de producție; fluxurile de bunuri și servicii produse în economia națională și fluxurile de bunuri și servicii cu restul lumii. Tabelul resurselor cuprinde resursele de bunuri și servicii pe produs și după proveniență, făcând

---

distincția între producția internă și importuri. Un exemplu de tabel al resurselor este arătat în tabelul (1).

Două identități fundamentale leagă tabelul resurselor de cel al utilizărilor:

- Identitatea pe ramură: Producția pe ramură = Intrările pe ramură;
- Identitatea pe produs: Totalul resurselor pe produs = Totalul utilizărilor pe produs.

$$\text{Producția} + \text{Importurile} + \text{Impozitele minus Subvențiile pe produs și import} = \text{Consumul intermediar} + \text{Exporturile} + \text{Cheltuiala pentru consum final} + \text{Formarea brută de capital}$$

Aceste identități pe ramură de activitate și pe produs servesc la verificarea și ameliorarea coerenței și exhaustivității estimărilor.

Tabelele resurselor și utilizărilor servesc obiectivelor statistice și analitice. Principalele necesități statistice care pot fi acoperite sunt următoarele:

- identificarea lacunelor și incoerențelor ce afectează datele de bază;
- agregarea și calcularea indicilor care măsoară prețul și volumul;
- verificarea și ameliorarea coerenței, fiabilității și exhaustivității datelor conținute în tabelele resurselor și utilizărilor și cifrelor derivate (ca de exemplu, cele ale conturilor de producție).

Elaborând tabelele resurselor și utilizărilor în prețuri curente și prețuri constante pentru doi, sau mai mulți ani, se echilibrează simultan variațiile de volum, de preț și de valoare. În comparație cu integrarea izolată a tabelelor resurselor și utilizărilor pentru un singur an, acesta reprezintă un progres major în materie de eficiență a cadrului integrat. Cu ajutorul tabelelor ce prezintă legătura cu conturile sectoarelor este posibil să se realizeze o comparare directă cu datele acestora din urmă, spre exemplu cele referitoare la distribuția veniturilor, la economii și capacitatea de finanțare (care reprezintă soldul operațiunilor financiare). Această cale permite cel puțin garantarea faptului că, odată terminat procesul de echilibrare, tabelul resurse-utilizări, precum și conturile sectoarelor sunt coerente.

Conform SCN, evaluarea importurilor de bunuri se face la prețul CIF dar pe total, importul este ajustat la valoarea FOB utilizând un coeficient de transformare CIF-FOB. Suma elementelor acestei coloane este egală cu zero. Această coloană apare numai în tabelul resurse-utilizări, dar nu apare în conturile SCN.

Impozitele și subvențiile pe produs apar în contul de alocare al veniturilor pentru sectorul administrației publice, al cărui sold este notat cu B.5 și poartă numele de soldul brut al veniturilor primare. B.5 este egal cu suma dintre soldul B.2 Excedentul brut de exploatare, D2 Impozite pe producție și importuri, D4 Venituri din proprietate minus D3 Subvenții.

Reamintim aici faptul că, valoarea agregată definește următoarele aspecte ale indicelui de preț: ce produs trebuie inclus în indice; cum se stabilește prețul pe produs; tipul de tranzacții cu produsele incluse în indice și cum se stabilesc ponderile, și din ce sursă ar trebui construite aceste ponderi.

Tabel 1

| Resurse                        |                                |                                |                             |                                              |                                                            | Utilizări                                   |      |        |                          |                        |                               |                   |        |                   |        |   |        |
|--------------------------------|--------------------------------|--------------------------------|-----------------------------|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|------|--------|--------------------------|------------------------|-------------------------------|-------------------|--------|-------------------|--------|---|--------|
| P.1 Producția la preț de bază  |                                |                                | P.6 Import CIF <sup>1</sup> | Adaos comercial și de transport <sup>2</sup> | D.21-D.31 Impozite minus subvenții pe produse <sup>3</sup> | P.2 Consum intermediar la preț de achiziție |      |        | P.31 Consumul individual | P.32 Consumul colectiv | P.33 Formare brută de capital | P.7 Export FOB    |        |                   |        |   |        |
| P.11                           | P.12                           | P.13                           |                             |                                              |                                                            | P.11                                        | P.12 | P.13   |                          |                        |                               |                   |        |                   |        |   |        |
| Produs x industrie             | Produs x industrie             | Produs x industrie             | +                           | Bunuri Servici i                             | +                                                          | Bunuri(+)<br>Servicii (-)                   | +    | Produs | Produs x industrie       | Produs x industrie     | Produs x industrie            | +                 | Produs | Produs            | Produs | + | Produs |
|                                |                                |                                |                             |                                              |                                                            |                                             |      |        | +                        | B.1 VAB industrie      | +                             | B.1 VAB industrie | +      | B.1 VAB industrie |        |   |        |
|                                |                                |                                |                             |                                              |                                                            |                                             |      |        |                          |                        |                               |                   |        |                   |        |   |        |
| ==                             | ==                             | ==                             |                             |                                              |                                                            |                                             |      |        |                          |                        |                               |                   |        |                   |        |   |        |
| P.11 la preț de bază industrie | P.12 la preț de bază industrie | P.13 la preț de bază industrie |                             |                                              |                                                            |                                             |      |        |                          |                        |                               |                   |        |                   |        |   |        |

|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |

Tabel 2

| Resurse                       |      |      |                      |                                          |                                                           | Utilizări                                      |      |      |                                |                              |                                         |                      |
|-------------------------------|------|------|----------------------|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------|------|------|--------------------------------|------------------------------|-----------------------------------------|----------------------|
| P.1 Producția la preț de bază |      |      | P.6<br>Import<br>CIF | Adaos<br>comercial<br>și de<br>transport | D.21-D.31<br>Impozite<br>minus<br>subvenții<br>pe produse | P.2 Consum intermediar la preț<br>de achiziție |      |      | P.31<br>Consumul<br>individual | P.32<br>Consumul<br>colectiv | P.31<br>Formarea<br>brută de<br>capital | P.7<br>Export<br>fob |
| P.11                          | P.12 | P.13 |                      |                                          |                                                           | P.11                                           | P.12 | P.13 |                                |                              |                                         |                      |
|                               |      |      | +                    | +                                        | +                                                         |                                                |      |      | +                              |                              |                                         |                      |
|                               |      |      |                      |                                          |                                                           |                                                |      |      |                                |                              |                                         |                      |

| IPP la nivel de<br>produs | Produs<br>x<br>industrie | IP1                                     | Bunuri(+)<br>Servicii (-) | Produs                                  | Produs<br>x<br>industrie | Produs<br>x<br>industrie | Produs<br>x<br>industrie | IPC3 | Produs | IPP2 | IPE |
|---------------------------|--------------------------|-----------------------------------------|---------------------------|-----------------------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|------|--------|------|-----|
|                           |                          |                                         |                           |                                         | +                        | +                        | +                        |      |        |      |     |
|                           |                          |                                         |                           |                                         | B.1<br>VAB<br>industrie  | B.1<br>VAB<br>industrie  | B.1<br>VAB<br>industrie  |      |        |      |     |
|                           |                          |                                         |                           |                                         |                          |                          |                          |      |        |      |     |
| IPP total                 |                          | P.13 la<br>preț de<br>bază<br>industrie |                           | IPP total                               |                          |                          |                          |      |        |      |     |
|                           |                          |                                         |                           | P.13 la<br>preț de<br>bază<br>industrie |                          |                          |                          |      |        |      |     |

- <sup>1</sup>Acoperă numai cheltuiala monetară de consum a gospodăriilor populației
- <sup>2</sup>Acoperă produsele finite parte a variației stocurilor. Caracteristicile valorii agregate avute în vedere pentru elaborarea celor patru indici de preț sunt următoarele:

### Caracteristicile celor patru indici de preț

Tabel 3

| Indice | Produse incluse                                                                                                                                                                                                             | Tipul de preț                                                                                                                                    | Tranzacțiile acoperite                                                                                              | Sursa ponderilor                                                                                                                                               |
|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| IPP    | Toate bunurile și serviciile produse sau procesate pe piața internă și evaluate la prețul pieței                                                                                                                            | Preț de bază                                                                                                                                     | Producția întreprinderilor rezidente, incluzând vânzările de bunuri și servicii și stocurile de bunuri              | Ancheta anuală în întreprinderi. Detalierea până la nivel elementar se face în funcție de existența anchetelor specifice pentru produse sau servicii (PRODCOM) |
| IPC    | Toate bunurile și serviciile cumpărate de gospodării pentru consumul individual                                                                                                                                             | Preț de achiziție                                                                                                                                | Cheltuiala monetară de consum                                                                                       | Conturile naționale și ancheta bugetelor de familie                                                                                                            |
| IPE    | Toate bunurile și serviciile achiziționate de nonrezidenți de la rezidenți. Sunt incluse și produsele exportate, fără transfer de proprietate, pentru procesări semnificative de către nonrezidenți și ulterior reimportate | FOB, excluzând impozitele de export și adaosurile de transport și distribuție până la frontiera națională și incluzând subvențiile pentru export | Toate bunurile transportabile și serviciile produse sau procesate de către rezidenți și cumpărate de non-rezidenți  | Conturile naționale și statisticile de comerț exterior la nivel de produs                                                                                      |
| IPI    | Toate bunurile și serviciile achiziționate de nonrezidenți de la rezidenți. Sunt incluse și produsele importate, fără transfer de proprietate, pentru procesări semnificative de către nonrezidenți și ulterior reexportate | FOB, excluzând impozitele de import și adaosurile de transport și distribuție până la frontiera națională și incluzând subvențiile pentru import | Toate bunurile transportabile și serviciile produse sau procesate de către non-rezidenți și cumpărate de rezidenți, | Conturile naționale și statisticile de comerț exterior la nivel de produs                                                                                      |

Principalii utilizatori ai celor patru cei mai importanți indici de preț sunt băncile centrale, a căror politică monetară este axată pe țintirea inflației. Cel mai răspândit indice din punct de vedere al disponibilității este IPC, în unele state acest indice poate fi singurul disponibil.

---

Un alt indice care poate fi disponibil lunar, dar cu întârziere comparativ cu IPC este IPP. Atunci când ambii indici sunt disponibili este folositor să se analizeze diferențele existente între evoluția lor și de ce nu să se decidă care dintre aceștia poate fi luat în considerare pentru măsurarea inflației.

IPC acoperă, în general, numai 50-60 de procente din totalul valorii tranzacțiilor cu produse și servicii, restul fiind reprezentat de achiziția de bunuri intermediare sau de capital. IPC este evaluat folosind prețurile de achiziție, care poate nu este dorit atunci când vorbim de unii indici de inflație de bază. În contrapondere IPP acoperă, în principiu, producția totală, care prin definiție include consumul individual și valoarea adăugată. De asemenea, o altă caracteristică importantă a IPP este aceea că furnizează informații privind transmisia inflației în economie prin stadiul de procesare.

Toate celelalte tipuri de indici generați în cadrul conturilor naționale sunt indici de preț implicați, în sensul că ei nu sunt elaborați în sistemul clasic direct de compilare utilizați pentru principalii indici de preț nominalizați mai sus.

Cei mai cunoscuți indici de preț implicați ai conturilor naționale sunt: deflatorul PIB, indicele de preț al resurselor și indicele de preț al utilizărilor.

Deflatorul PIB reprezintă o măsurare implicită a dinamicii prețurilor într-o economie, estimată plecând de la un nivel de construcție superioară celui clasic, folosit pentru indici de preț și bazându-se pe informațiile deja existente în sistemul statistic de prețuri (IPC, IPP, IPA), fără a se face o observare separată a prețurilor pe baza unei cercetări statistice independente.

Pentru acele produse și servicii pentru care nu există informații statistice fiabile și relevante privind indicii de preț, deflatorul conturilor naționale este calculat prin raportul dintre valoarea curentă și cea constantă măsurată pe baza indicelui de volum. Cel mai adesea acest mod de măsurare a deflatorului este întâlnit în cazul produselor și serviciilor de non-piață.

În cazul deflatorilor utilizați pentru cererea externă (export și import) indicatori statistici utilizați sunt indicii valorii unitare, care se știe că diferă din punct de vedere conceptual de indicii de preț cel puțin în ceea ce privește definițiile utilizate pentru cele două mărimi statistice care stau la baza construirii indicilor: valoarea unitară și prețul, dar și prin prisma nivelului elementar de la care se pornește construcția indicelui, unde nu se impune omogenitatea și continuitatea în observare la nivel de produs inclus în cadrul acestui nivel.

Nu în ultimul rând, trebuie ținut cont că deflatorul final este construit pe baza unui echilibru resurse-utilizări a agregatelor macroeconomice utilizate pentru calculul PIB și nu reprezintă o construcție directă, cum este cazul indicilor de preț.

---

Descompunând resursa totală în componente de preț și volum, indicele de preț al resurselor la preț de bază poate fi văzut ca o medie ponderată a IPP total (IPPT) și IPI. IPP total este format și el la rândul lui din indicele de preț al producției, obținut în sistemul clasic de construire a indicilor de preț, pentru producția de piață și cel pentru consum propriu și deflatorul implicit obținut pentru producția de non-piață.

Indicele de preț al resurselor la preț de achiziție derivă din ponderarea indicelui de preț al resurselor la preț de bază și a indicelui de preț al impozitelor nete. Indicii de preț ai resurselor la nivel de produs sunt folositori pentru reconcilierea discrepanțelor din cadrul tabelului resurse-utilizări exprimat în termeni de volum.

Indicii de preț ai utilizărilor finale includ indicii prețurilor pentru consumul final, formarea brută de capital și export.

### **Concluzii**

Sistemul Conturilor Naționale este un tot unitar realizat pe seama principiilor care stau la baza desfășurării activității macroeconomice pe baza metodologiei unitare realizate de către fiecare stat în parte pe baza aceleiași metodologii.

Din studiul datelor respective se desprinde concluzia că acest sistem al conturilor naționale reprezintă o cale certă, sigură, de analiză pe baza înregistrărilor în cele nouă conturi naționale, a rezultatelor macroeconomice înregistrate în economie.

O altă concluzie este aceea că cele nouă conturi naționale sunt constituie într-un sistem al conturilor macroeconomice, care cuprinde toate elementele necesare analizelor statice și dinamice, precum și analizelor structurale sau de comparabilitate internațională. Se pot face comparații în legătură cu unele elemente structurale, dar și de-a întregul economiei pe baza indicatorilor macroeconomici de rezultate.

### **Bibliografie**

1. Anghelache C., Anghel M.G. (2016). *Bazele statisticii economice. Concepte teoretice și studii de caz*, Editura Economică, București.
2. Anghelache C., Capanu I. (2000). *Indicatori economici pentru analiza micro și macroeconomică*, Editura Economică, București.
3. Anghelache C. (2008). *Tratat de statistică teoretică și economică*, Editura Economică, București.
4. Anghelache C., Mitruț C., Voineagu V. (2013). *Statistică macroeconomică. Sistemul Conturilor Naționale*, Editura Economică, București.
4. Biji E. et al. (2012), *Statistică pentru economiști*, Editura Economică, București.
5. Heiberger R.M., Holland B. (2004). *Statistical Analysis and Data Display*, Springer, Berlin.

- 
6. Isaic-Maniu A., Mitruț C., Voineagu V. (2003). *Statistică*, Editura Universitară, București.
  7. Stan F. (2005). *Indicatorii statistici - mijloc de calcul și de apreciere a rezultatelor activității economice la nivelul firmei*, Economistul, Supliment economie teoretică și aplicată nr.1942, București.